

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง: แนวทางการพัฒนาเส้นทางรถท่องเที่ยวย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี สำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหว

ชื่อ-สกุล: นุชรา แสงสุข

หน่วยงาน: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ปี: 2563

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเส้นทางรถท่องเที่ยวย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี สำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหว และ 2) เพื่อประเมินเส้นทางรถท่องเที่ยวย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี สำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหว โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวผู้พิการทางการเคลื่อนไหวที่มีประสบการณ์ในการเดินทางมาท่องเที่ยว ย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการพัฒนาเส้นทางรถท่องเที่ยวย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี สำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหว ได้แก่ ชุมชนโดยรอบแหล่งท่องเที่ยว ผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว และผู้แทนจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง และผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการท่องเที่ยว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับความต้องการและปัญหาที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวผู้พิการทางการเคลื่อนไหว แบบสำรวจข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี ตามมาตรฐานการบริการนักท่องเที่ยวกลุ่มคนพิการ ผู้สูงอายุ ครอบครัวที่มีเด็กเล็ก และสตรีมีครรภ์ และแบบประเมินเส้นทางรถท่องเที่ยวย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี สำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหว ผลการวิจัยพบว่า

แนวทางการพัฒนาเส้นทางรถท่องเที่ยวย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี สำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหว ประกอบไปด้วย 6 แนวทาง ดังนี้ 1) แหล่งท่องเที่ยวในย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี ควรมีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวผู้พิการทางการเคลื่อนไหว 2) ควรมีการพัฒนาเส้นทางที่เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในบริเวณย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี ให้มีความเรียบ ไม่ขรุขระ ปราศจากสิ่งกีดขวาง มีความกว้างเพียงพอที่รถวีลแชร์สามารถผ่านได้ ไม่ลาดชันเกินไป และมีทางลาดตามจุดที่มีการขึ้น-ลงระหว่างทาง 3) ธุรกิจการท่องเที่ยวบริเวณแหล่งท่องเที่ยวในย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี ควรมีการปรับลักษณะทางกายภาพของร้านให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวผู้พิการทางการเคลื่อนไหวได้ 4) แหล่งท่องเที่ยวและธุรกิจการท่องเที่ยวในบริเวณย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้กับบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตนต่อนักท่องเที่ยวผู้พิการทางการเคลื่อนไหว และวิธีการให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยวผู้พิการทางการเคลื่อนไหวอย่างถูกวิธี รวมถึงปลูกฝังทัศนคติแง่บวกที่มีต่อนักท่องเที่ยวผู้พิการทางการ

เคลื่อนไหวด้วย 5) แหล่งท่องเที่ยวในบริเวณย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี ควรมีการกำหนดนโยบายและแผนเพื่อ การรองรับนักท่องเที่ยวผู้พิการทางการเคลื่อนไหวยังเป็นลายลักษณ์อักษร และ6) แหล่งท่องเที่ยวใน บริเวณย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี ควรให้ความสำคัญกับการปฐมพยาบาล การให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยวผู้ พิการทางการเคลื่อนไหวเมื่อได้รับบาดเจ็บ และการเชื่อมโยงกับสถานพยาบาลใกล้เคียง โดยกำหนดเป็น แนวทางการปฏิบัติในด้านนี้อย่างชัดเจน

เส้นทางท่องเที่ยวย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี สำหรับนักท่องเที่ยวผู้พิการทางการเคลื่อนไหวมี่ ลักษณะเป็นการท่องเที่ยวแบบวันเดียว ไปเช้าเย็นกลับ (One Day Trip) โดยประกอบไปด้วย 6 จุด ได้แก่ 1) วัดกัลยาณมิตรวรมหาวิหาร 2) ศาลเจ้าเกียนอันเกง 3) ชุมชนกุฎีจีน 4) โบสถ์ซางตาครู้ส 5) วัด ประยูรวงศาวาสวิหาร และ6) เส้นทางเลียบบแม่น้ำเจ้าพระยา โดยผลการประเมินเส้นทางท่องเที่ยว ย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี สำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหว พบว่า ระดับความเหมาะสมของเส้นทาง การท่องเที่ยวย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี สำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหว มีผลการประเมินค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.51 ทุกข้อ ($\bar{X} = 4.92$ S.D.=0.29, $\bar{X} = 4.92$ S.D.=0.29, $\bar{X} = 4.75$ S.D.=0.45, $\bar{X} = 4.75$ S.D.=0.45, $\bar{X} = 4.75$ S.D.=0.45, $\bar{X} = 4.75$ S.D.=0.45, $\bar{X} = 4.67$ S.D.=0.49, $\bar{X} = 4.58$ S.D.=0.52, $\bar{X} = 4.42$ S.D.=0.52, $\bar{X} = 4.42$ S.D.=0.52, $\bar{X} = 4.33$ S.D.=0.78 และ $\bar{X} = 4.33$ S.D.=0.49) สอดคล้องกับ เกณฑ์การนำผลการประเมินมาปรับปรุง คือ การนำรายการที่ผลการประเมินค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3.51 มา ปรับปรุงพัฒนา และยอมรับรายการที่ผลการประเมินค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.51

คำสำคัญ: เส้นทางท่องเที่ยว ผู้พิการทางการเคลื่อนไหว ย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี

Abstract

Research Title: Guidelines for The Development of Tourism Route in Thonburi Waterfront District for People with Physical Disability

Researcher: Nuchara Sawangsuk

Unit: Faculty of Management Science
Dhonburi Rajabhat University

Year: 2020

The research data were collated from stakeholders for the development of tourism routes in the Thonburi riverside area for people with mobility disabilities, namely tourists with mobility disabilities, local people in the communities surrounding the tourist attraction, tourism business operators in the area, the representative from relevant government agencies and the tourism experts. The tools for data collection were: 1) the structured interviews to collect tourism needs and problems arising from tourists with mobility disabilities; 2) the checklist for evaluating the tourist attractions at the Thonburi riverside area according to the standards of tourist attractions for tourists with mobility disabilities, the elderly people, families with young children and pregnant women; and 3) the Thonburi riverside tourism route evaluation form for people with mobility disabilities. The results of the research were as follows:

Guidelines for the development of tourism routes in Thonburi waterfront area for people with physical disability consist of 6 approaches as follows: 1) Tourist attractions in the Thonburi waterfront area should develop facilities for tourists with physical disability 2) Should have developing routes that connect tourist attractions in the Thonburi waterfront area to be smooth, uneven, free from obstructions It is wide enough that the wheelchair can pass. Not too steep and there were ramps at the point where there was an up-down between the way. 3) Tourism business in the area of tourist attractions in the Thonburi waterfront area should adjust the physical characteristics of the shop to accommodate tourists with physical disability. 4) Tourist attractions and tourism businesses in the Thonburi waterfront area should provide

training to educate personnel on how to deal with tourists with physical disability and how to properly provide assistance to tourists with disability. It also instills positive attitudes towards tourists with physical disability. 5) Tourist attractions in the Thonburi waterfront were should formulate a written policy and plan for accepting tourists with disability and 6) Tourist attractions in the Thonburi waterfront area, first aid should be given to assistance to tourists who have physical disability when injured and linking with nearby medical institutions which clearly sets the guidelines for action in this field.

The Thonburi waterfront tourist route for tourists with disability was a day trip. Go on a morning and evening trip (One Day Trip) consisting of 6 points: 1) Kalayanamit Woramahawihan Temple 2) Kien An Keng Shrine 3) Kudichin Community 4) Sangtakru Church 5) Prayurawongsawas Worawihan Temple and 6) Route along the Chao Phraya River the results of the evaluation of the Thonburi waterfront tourism routes for people with physical disability found that the level of suitability of the Thonburi waterfront tourism routes for people with physical disability. The assessment results were greater than 3.51 ($\bar{x} = 4.92$ S.D.=0.29, $\bar{x} = 4.92$ S.D.=0.29, $\bar{x} = 4.75$ S.D.=0.45, $\bar{x} = 4.75$ S.D.=0.45, $\bar{x} = 4.75$ S.D.=0.45, $\bar{x} = 4.75$ S.D.=0.45, $\bar{x} = 4.67$ S.D.=0.49, $\bar{x} = 4.58$ S.D.=0.52, $\bar{x} = 4.42$ S.D.=0.52, $\bar{x} = 4.42$ S.D.=0.52, $\bar{x} = 4.33$ S.D.=0.78 and $\bar{x} = 4.33$ S.D.=0.49). All of which were consistent with the criteria for improving the evaluation results, i.e., the items that were lower than 3.51 were developed and accepted items that were assessed more than 3.51.

Keywords: Tourism Route, People with Physical Disability, Thonburi Waterfront District

กิตติกรรมประกาศ

ในการดำเนินการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี สำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหว ได้รับความร่วมมือจากนักท่องเที่ยวยุติการทางการเคลื่อนไหว ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี สำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหว ได้แก่ ชุมชนโดยรอบแหล่งท่องเที่ยว ผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว และผู้แทนจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง และผู้ทรงคุณวุฒิทางการท่องเที่ยว ที่ให้ความกรุณาเอื้อให้ข้อมูล และผู้ทรงคุณวุฒิทางการท่องเที่ยว ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่าน พร้อมกันนี้ขอขอบคุณสำนักงานส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม และมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีที่กรุณาให้การสนับสนุนในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัย

เมษายน 2564

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(1)
Abstract	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญ	(6)
สารบัญตาราง	(8)
สารบัญภาพ	(9)
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่ได้รับ	3
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	4
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหว	7
เกณฑ์มาตรฐานการบริการนักท่องเที่ยว กลุ่มคนพิการ ผู้สูงอายุ และครอบครัวที่มีเด็กเล็กและสตรีมีครรภ์	13
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการท่องเที่ยว	16
แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างเส้นทางท่องเที่ยว	17
แหล่งท่องเที่ยวในบริเวณย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
กรอบแนวความคิดในการวิจัย	29
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ขั้นตอนที่ 1 การรวบรวมข้อมูลเพื่อสร้างกรอบแนวคิด	31
ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี สำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหว	31

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ขั้นตอนที่ 3 การประเมินเส้นทางท่อที่เกี่ยวข้องย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี สำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหว	33
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเส้นทางท่อที่เกี่ยวข้องย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี สำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหว	35
เพื่อประเมินเส้นทางท่อที่เกี่ยวข้องย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี สำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหว	66
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	70
อภิปรายผลการวิจัย	75
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	79
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	79
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	79
บรรณานุกรม	80
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แบบมีสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับ ความต้องการ และปัญหาที่เกิดขึ้นจากการท่อที่เกี่ยวข้อง ของนักท่อที่เกี่ยวข้องผู้พิการทางการเคลื่อนไหว	83
ภาคผนวก ข แบบสำรวจข้อมูลแหล่งท่อที่เกี่ยวข้องย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี ตามมาตรฐานการบริการนักท่อเกี่ยวข้องกลุ่มคนพิการ ผู้สูงอายุ ครอบครัวที่มีเด็กเล็ก และสตรีมีครรภ์	86
ภาคผนวก ค รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	90
ภาคผนวก ง ประวัติการศึกษาและการทำงาน	92

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ปัญหา อุปสรรค และความต้องการของผู้พิการทางการเคลื่อนไหว ในการทำกิจกรรม	13
2	ผลการสำรวจข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว วัดกัลยาณมิตรวรมหาวิหาร ตามมาตรฐานการบริการนักท่องเที่ยวกลุ่มคนพิการ ผู้สูงอายุ ครอบครัวที่มีเด็กเล็ก และสตรีมีครรภ์	40
3	ผลการสำรวจข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ศาลเจ้าเกียนอันเกง ตามมาตรฐานการบริการนักท่องเที่ยวกลุ่มคนพิการ ผู้สูงอายุ ครอบครัวที่มีเด็กเล็ก และสตรีมีครรภ์	44
4	ผลการสำรวจข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ชุมชนกุฎีจีน ตามมาตรฐานการบริการนักท่องเที่ยวกลุ่มคนพิการ ผู้สูงอายุ ครอบครัวที่มีเด็กเล็ก และสตรีมีครรภ์	48
5	ผลการสำรวจข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว โบสถ์ซางตาครู้ส ตามมาตรฐานการบริการนักท่องเที่ยวกลุ่มคนพิการ ผู้สูงอายุ ครอบครัวที่มีเด็กเล็ก และสตรีมีครรภ์	52
6	ผลการสำรวจข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว วัดประยุรวงศาวาสวรวิหาร ตามมาตรฐานการบริการนักท่องเที่ยวกลุ่มคนพิการ ผู้สูงอายุ ครอบครัวที่มีเด็กเล็ก และสตรีมีครรภ์	56
7	ผลการสำรวจข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว วัดบุปผารามวรวิหาร ตามมาตรฐานการบริการนักท่องเที่ยวกลุ่มคนพิการ ผู้สูงอายุ ครอบครัวที่มีเด็กเล็ก และสตรีมีครรภ์	60
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของ เส้นทางการท่องเที่ยวย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี สำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหว	67

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แผนภาพเส้นทางการท่องเที่ยวท่องเที่ยวย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี สำหรับนักท่องเที่ยวผู้พิการทางการเคลื่อนไหว	66

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี